

Det Anarkistiska Biblioteket

Första maj i Petrograd

Emma Goldman

Emma Goldman
Första maj i Petrograd
1924

Tidningen Brand #18 1924

www.anarkistiskabiblioteket.se

1924

För mig blev första maj år 1890 - då 1 maj för första gången firades som internationell arbetarfestdag - en upplevelse av stor betydelse.

Det var i Amerika.

Då var det en dröm, att få uppleva första maj i ett fritt land. Men år 1920 skulle jag få uppleva denna händelse. Detta år var jag i Petrograd, och nu skulle min dröm, som jag hyst i så många år, antaga kött och blod.

Jag kunde knappast invänta morgonen den 1 maj. Dagen var härlig, den varma solen strålade från himlen och smälte bort de sista resterna av vinterns snö och is.

Redan mycket tidigt på morgonen hälsade mig toner av musik; grupper av arbetare tågade genom gatorna och sjöngo revolutionära sånger.

Staden var festligt smyckad. Uritzkipalatset, var ett enda hav av rött och de angränsande gatorna strålade i alla möjliga färger; det var ett uppror av färger.

Stora människomassor rörde sig i riktning av Marsfältet, varest revolutionens hjältar ligga begravda.

Ehuru jag ägde en biljett som tillät mig att ta plats på tribunen, varifrån man kunde överblicka hela skådespelet föredrog jag att stanna bland massorna. Jag ville vara *ett* med folkets stora hjärta; folket, som åstadkommit de världsomskakande händelserna.

I dag var det dock folkets dag; en dag som det skapat självt.

Dock syntes mig som om massorna voro egendomligt lugna och envisades att kvarbliva i ett tillstånd av beklämmande tystnad. Det fanns ingen glädje i deras sång, ingen hjärtlighet i deras skratt. De marscherade mekaniskt och svarade automatiskt på bifallsropen, som anfördes av klackörerna på tribunen, vilka skreko och hurrade varje gång de enskilda avdelningarna drogo förbi.

På kvällen skulle en offentlig föreställning äga rum. Redan långt före den fastslagna tiden voro alla platser upptagna. Stora massor hade kommit för att se skådespelet under fri himmel, som skulle framställa folkets triumf.

Skådespelet bestod av tre delar.

Den första delen återgav de förhållanden som förde fram till kriget och karaktäriserade den roll som de ryska socialdemokraterna spelade. Den andra avdelningen var en bild av februarirevolutionen, som förde Kerenski till makten. Den sista avdelningen framställde oktoberrevolutionen.

Skådespelet var fullt av liv, verklighet och fascinerande kraft, utstyrelsen utmärkt och spelet förträffligt.

I den första avdelningen ser man kungadömet och dess svit fira en stor fest för att avtäcka en minnesstod till den världsomspännande kapitalismens ära. Man ser hur massorna slava under oket och i musiken hör man de klagande tonerna från löneslavarnas värld. Men de övre tiotusenden fortsätta att utmana förnuftet.

Då ser man en liten röd fana höja sig, men strax försvinna. Men den kommer igen, ofta. Folket börjar fatta förtroende för den röda fanan och agitatorerna, som dyka upp än här och än där.

Det arbetande folket börjar knota och resa sig mot utsugarna, som börja sätta sig i säkerhet.

Det är i augusti 1914. De mäktiga förhandla med den andra internationals representanter. Arbetarna bedja dem att de skola skydda dem från krigets förbannelse, men förgäves. Då hör man sjungas: »gud skydde konungen». Arméerna komma, den engelska och ryska. Man ser sjuksystrar och krymplingar.

Nästa akt återger februarirevolutionen. Folket stormar Vinterpalatset, Kerenskiregeringen griper makten, på nytt bli folket drivna ut i kriget.

Så följer oktoberrevolutionen. En underbar scen. Efter en kort kamp segra massorna med matrosernas och soldaternas hjälp.

Internationalen sjunges.

Allt högre och högre stiga tonerna till ett mäktigt brusande ackord av glädje.

Ryssland är fritt. Arbetare, matrosar och soldater skola visa vägen för alla länder till frihetens land.

Skådespelet var så gripande, så mäktigt, men massorna förhöllo sig så märkvärdigt tysta. Endast ett svagt bifall hördes. Jag var som förstenad. Hur kom det sig? Vad hade skett?

Då jag talade med Lisa Sorin därom förklarade hon att massorna, som upplevt 1917 års revolution, icke kunde gripas så djupt av skådespelet, ty det gjorde dock ett torvtigt intryck i förhållande till verkligheten.

Men min lilla bolsjevikiska granne förklarade, att massorna upplevt så många besvikelser sedan oktoberdagarna 1917 att revolutionen förlorat varje mening för den.

Föreställningen kunde endast ha den verkan att klarare framställa massans besvikelse.

Fyra år ha nu gått sedan denna minnesvärda 1 maj vid Nevas strand.

Under denna tid har revolutionens experimenterats ihjäl i det kommunistiska partiets laboratorium. I stället för revolutionen trädde den nya ekonomiska politiken, vilken i sina konsekvenser är sämre än den kapitalism som bragtes att dö under oktoberdagarna.

Den kommunistiska statsmaskinen utvecklades till en med tusenden knivar försedd stridsvagn, som mejar ned allt vad som kommer i dess väg. Hela Ryssland har förvandlat sig på nytt till ett fängelsesystem, med G. P. U., tjekan, som skoningslös fängelsevaktare. Tjekan sitter på sin tron och allt är »stilla» i Ryssland.

Det är inte att förundra sig över att reaktionen breder ut sig över hela världen. Det exempel som leninismen givit följes av alla reaktionära. Man har lärt hur man skall kväva alla otilfredsställdas röster.

Men det revolutionära proletariatet börjar också lära. Mer och mer begriper det förvantskapen mellan den vita och röda reaktionen, som av alla länders arbetare måste bekämpas med förenad makt.

Den 1 maj i »Nep-Ryssland» kommer att firas officiellt och tvångsmässigt, men den kommer också denna gång icke att utlösa någon entusiasm. Arbetarna skola komma att förbli kalla inför alla skådespel. Deras tankar skola vara hos bröderna på andra sidan Rysslands gränser, varest första maj firas under stora svårigheter, men där dock icke första maj-idén icke blivit förfalskad liksom i Ryssland.

Det ryska folket, vars tro har haft att bestå övermänskliga prov, har ännu icke förlorat sin tro och förhoppning på första maj som ideell budbringare.

Maj är förkunnare av nytt liv, vårt bud och nyskapare av stora förhoppningar.

Proletariatet har mer än förr behov av den kraft som finnes i första maj! Mer än förr är det nödvändigt att smida smaman massorna till kamp mot all utsugning och alla självutnämnda diktatorer och fångvaktare för den lidande mänskligheten.

På denna festliga dag, den första maj, får icke proletariatet glömma de otaliga martyrer som spikats på bolsjevismens kors.

Emma Goldman.